

Iisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry (ILYY)
Luontomuseo/Kirkkopuistonkatu 9,
74100 Iisalmi
iisalmi.luontomuseo@gmail.com
puh. 0407212618
Y-tunnus 0758532-0

Itä-Suomen aluehallintovirasto
Ympäristöluvut
PL 50, 50101 Mikkeli
kirjaamo.ita@avi.fi

Viite: Patasuon turvetuotantoalueen ympäristölupa, Kiuruvesi, Peat Power Oy,
ISAVI/1385/2016

Kiuruveden Patasuon muistutus

Vaatimukset

1. ISAVIN:n tulee hylätä hakemus koska hakija ei ole pystynyt osoittamaan ettei se lisää kuormitusta Vaaksjärveen.
2. Toissijaisena vaadimme että puuttellista hakemusta pitää täydentää ja osoittaa parempaa vesien puhdistustekniikkaa.

Perustelut

Tuotannon aloittaminen lisäisi selvästi humuspäästöjä. Pohjaliejussa hajotessaan humus kuluttaa happea ja lisää omalta osaltaan muutoinkin rehevöityneiden järvien happikatoa. Mikrobiaktiivisuus hapettomissa olosuhteissa myötävaikuttaa elohopean metyloitumiseen. Kasvavat päästöt lisäävät kalojen elohopeapitoisuuksia.

Vaaksjärven ekologinen tila on luokiteltu välttäväksi. Vesienhoidon toimenpideohjelman 2016-2021 tavoitteena on Vaaksjärven osalta laskea fosforipitoisuus tasolle 55 µg/l. Nyt se on 84 µg/l. Typpipitoisuuden tavoite on 930 µg/l. Nyt se on 1200 µg/l

(http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/120085/Raportteja_1_2016.pdf?sequence=2). Hakija esittää pintavalutuskentästä lähtevän veden rajaksi kokonaisfosforin osalta 90 µg/l ja typpipitoisuus olisi 2900 µg/l. On vaikea usko että noilla luvuilla voitaisiin pienentää järven kuormitusta.

Hakija toteaa: "Patasuolla käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT), allas ja pintavalutuskenttä ovat ohjeen mukaiset. Tuotantopinta-ala on pieni verrattuna yläpuoliseen valuma-alueeseen, joten arvioitu osuus kuormituksesta on olematon." Mielestämme hakija ei esitä BAT-ratkaisua päästöjen vähentämiseksi.

Päästöjen pitäisi vähentyä jotta järven tila kohenisi. Hakijalla pitäisi olla selvästi tehokkaampia keinoja puhdistaa kuivatusvedet.

SYKE:n BioTar-loppuraportissa 11/2015 todetaan “Sen sijaan valuma-alueen ojitusasteella oli vaikutusta humuksen koostumukseen, sillä suurempi ojitusaste tuotti enemmän terrestristä humusta. Aiempien tutkimusten mukaan viime vuosien lämpimät syksyt, jolloin routajakson alku on myös viivästynyt, ovat nostaneet vesistöjen humuspitoisuutta ja väriä (Sarkkola S., Nieminen, M., Koivusalo, H., Laurén, A., Kortelainen, P., Mattsson, T., ym. 2013. Iron concentrations are increasing in surface waters from forested headwater catchments in eastern Finland. *Science of the Total Environment* 463–464: 683–689.). Tämä on nähtävissä DOC-pitoisuuksien ja värin kasvuna eri alueilla. Syksyä kohti runsastuva humus on tyypillisesti terrestristä humusta, joka jatkaa hajoamistaan vesistöissä kuluttaen happea”

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/156236/SYKEra_11_2015.pdf?sequence=1).

Tämä humus on siis maa-alueilta tulevaa humusta kuten turvetuotannosta. Ei siis vesistön itsensä tuottamaa biologisesta tuotannosta tulevaa humusta (autoktoninen). Mielestämme hakijan väite “Ei kuitenkaan ole näyttöä siitä, että metsä- tai turvetalous aiheuttaisivat kohonneita elohopeapitoisuuksia vesieliöstössä” on perusteeton.

Vaaksjärvi on matala. Takavuosina turvetuotanto, maatalouspäästöjen kanssa, on kuormittanut järveä hyvin paljon. Vielä 20 vuotta sitten järven pystyi kiertämään veneellä rantoja pitkin. Nyt se on mahdotonta runsaan järviruoko- ja korte-esiintymien vuoksi. Mikäli järveen kohdistuvia päästöjä ei saada kuriin, niin sitä uhkaa umpeenkasvaminen. Paikalliset jotka harrastavat kalastusta ja metsästystä kertovat että vesilintujen määrät ovat selvästi pienentyneet vuosien mittaan. Tämä näkyy myös Tiira-lintutietopalvelusta (tiira.fi). Järven rehevöitymisen myötä rantaniityt ja luhdet ovat kasvaneet umpeen. Rehevöityminen samentaa järvien veden ja särkikalojen määrä kasvaa. Tämä puolestaan vähentää vesilintujen tärkeimpien ravintokohteiden, uposkasvien ja pohjaeläinten määrää. Rehevöitymistä pitäisi pyrkiä vähentämään estämällä ravinteiden valumista järviin.

Yleisesti tiedetään, että suurimmat päästöt tulevat juuri kuntoonpanovaiheen aikana. Näin myös hakija toteaa: “Kuntoonpanovaiheessa (ojituksen ensimmäiset vuodet) turvetuotannon vesistökuormitus on merkittävästi tuotantovaihetta suurempaa.”

YSL:n mukaiset sijoituspaikkaedellytyksien harkintaan kuuluu väistämättä myös alapuolisen vesistön tila. Tähän kuuluu se, että missä määrin lupaedellytyksissä kuuluu selvittää paikallisten olosuhteiden vaikutusta. Jotta näin voidaan menetellä, ISAVI:n tulee hankkia tavallista parempaa näyttöä hakijalta.

Hakemuksessa ei ole mitään luontoselvityksiä. Kun niitä ei ole niin on hyvin vaikea ottaa kantaa siihen mitä vaikutuksia hankkeella on. Hakijan tulee olla tietoinen aiheuttamastaan vahingosta. Hakijan tulee olla selvillä tuotannon vaikutuksista ympäristöön (YSL selvillääolovelvollisuus).

Ennen kuin lupa voidaan myöntää, tulee riittävät luontoselvitykset tehdä.

lissalnessa 14.9.2016

lissalmen Luonnon Ystävään yhdistys ry:n puolesta

Jarmo Yliluoma, puheenjohtaja

Pertti Kaarakainen, rahastonhoitaja